

Et quoniam sæpius evenit, ut hi qui longè sunt positi, prius ab aliis quæ sunt emendata cognoscant: si quas fortasse fraternitati vestræ sacerdotum vel aliorum culpas intulerint, una cum eo residentes subtili cuncta investigatione perquirite: & ita vos in ea quæ Deum offendunt, & ad iracundiam provocant, districtos atque sollicitos exhibete: ut ad aliorum emendationem, & vindicta culpabilem feriat, & innocentem falsa opinio non affligat.

^a Martin. I.
Epist. ad A-
mand. Episc.
Traject.

Dicat Martinus Papa ^a hujus nominis primus, cum in Galliam Synodi Romanæ gesta mittens, ut à congregatis Episcopis confirmarentur, necnon Episcopos è Gallia petens à Sigeberto Rege, qui Apostolica legatione fungentes hujus Synodi decreta ferrent ad Imperatorem, scribit: Idcirco studeat fraternitas tua omnibus eadem innotescere, ut tam abominandam heresim nobiscum excrentur, quamque suæ salutis sacramenta addiscere valeant, atque Synodali conventionem omnium fratrum & Coepiscoporum nostrorum partium illarum effecta, secundum tenorem Encyclicæ à nobis directæ, scripta una cum subscriptionibus vestris nobismet destinanda concelebrent, confirmantes atque consentientes eis, quæ pro orthodoxa fide, & destructione hereticorum vesaniæ nuper exortæ, à nobis statuta sunt. Et Sigebertum præcellentissimum filium nostrum Regem Francorum, pro suæ Christianitatis remedio consultissimè admone, atque precare, dirigere nobis ex corpore fratrum nostrorum dilectissimos Episcopos, qui sedis Apostolicæ legatione, divina concedente propitiatione, fungi debeant: & quæ in nostro Concilio peracta sunt, cum his Synodalibus apicibus vestris ad clementissimum Principem nostrum sine dubio adportare: ut nostrorum laborum particeps effectus, mercedis cumulum adipisci valeat, & sui regni protectorem inveniat eum, cujus causa flagitari dignoscitur.

Dicant omnes Germanicarum rerum scriptores, si lubet tantisper ultra sex prima sæcula descendere, docentes hujusce regionis primas Ecclesias, imò majorem earum partem è Gallicana, tanquam è lucidissimo fonte, zelo Pipini, Caroli Magni, & Ludovici Pii Regum Franciæ duxisse originem. Sicque ex prædictis collige hanc duobus ex insignioribus Europæ populis, scilicet Britannis & Germanis, religionis, & proinde salutis post Romanam authricem fuisse. Unde mirum esse non debet, si tanto in honore tantaque veneratione per universum Christi orbem primis sæculis fuerit.

^b Euseb. hist.
Eccl. lib. 5.
cap. 22. Καὶ τῶν
ἐν τῇ Γαλλίᾳ δὲ
παροικούντων, ὡς Εὐ-
ρηναῖος ἐπισκοπεῖ.

^c Sever. Sulp.
l. 2.

Sed ad quid tot testes, qui lumine suo Ecclesiæ Gallicanæ dignitatem oculis nostris exponant? cum innumeri Galliarum Pontifices, quasi gemmæ splendidissimæ, per omnem Ecclesiam suismet radiis prioribus sæculis super admirationem ipsam effulserint? Quid Irenæum commemorem Ecclesiarum per Gallias, ut ait Eusebius ^b, Rectorem? Quid Hilarium Pictavensem eximium fidei doctorem, Arianorum potentissimum atque acerrimum expugnatorem, & constantissimum fidei Christianæ confessorem? Quid Gundebaldum? quem Theodoricus laudans apud Cassiodorum, Burgundionum Apostolum vocat, dum ait per eum Burgundiam gentile propositum deposuisse. Quid Martinum? de quo Severus Sulpitius ^c scribit ante eum tam paucos in agris vicisque Galliæ fuisse Christianos, ut non abs re antiquitas nostra paganorum nomen de iis usurpasse videatur. Unde tanto in honore posterioribus sæculis habitus est, ut ab ejus transitu diu anni numerati sint. Quid denique Saturninum Tolosanum, Trophymum Arelatensem, Martialem Lemovicensem, Eucherium Lugdunensem, Cæsarium Arelatensem, Apollinarem Arvernensem, Lupum Tricassinum, Germanum Antissiodorensem, & Remigium Remensem, quorum adhuc memoria apud nos in benedictione est, qui Galliam vicinasque regiones Evangelii luce illustrarunt, quorum vita virtutum omnium exemplar fuit, qui quasi Magistri ducesque militiæ Christi, clarissima Ecclesiarum lumina, viri magni nominis & spectatæ autoritatis non tantum in Galliis, sed etiam apud exteros summo in honore habitus sunt.

Sed